2026/877

21.4.2026.

UREDBA KOMISIJE (EU) 2026/877

od 16. travnja 2026.

o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kategorije sporazuma o prijenosu tehnologije

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća br. 19/65/EEZ od 2. ožujka 1965. o primjeni članka 85. stavka 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma i usklađenih djelovanja ([1]), a posebno njezin članak 1.,

nakon objavljivanja nacrta ove Uredbe,

nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za pitanja ograničavajućih djelovanja i vladajućih položaja,

budući da:

(1) Uredba br. 19/65/EEZ ovlašćuje Komisiju primijeniti putem uredbe članak 101. stavak 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma o prijenosu tehnologije i odgovarajućih usklađenih djelovanja u kojima sudjeluju samo dva poduzetnika te koje su obuhvaćene člankom 101. stavkom 1. Ugovora.

(2) Na temelju Uredbe br. 19/65/EEZ Komisija je posebno donijela Uredbu Komisije (EU) br. 316/2014 ([2]). Uredba (EU) br. 316/2014 definira kategorije sporazuma o prijenosu tehnologije za koje je Komisija smatrala da uobičajeno ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 101. stavku 3. Ugovora. S obzirom na cjelokupna pozitivna iskustva u primjeni Uredbe (EU) br. 316/2014, koja prestaje važiti 30. travnja 2026., te uzimajući u obzir rezultate njezina preispitivanja, primjereno je donijeti novu uredbu o skupnom izuzeću.

(3) Ova bi Uredba trebala osigurati učinkovitu zaštitu tržišnog natjecanja i poduzetnicima pružiti odgovarajuću pravnu sigurnost. U ostvarivanju tih ciljeva treba uzeti u obzir potrebu za što većim pojednostavnjenjem upravnog nadzora i zakonodavnog okvira.

(4) Sporazumi o prijenosu tehnologije odnose se na licenciranje prava na tehnologiju. Takvi sporazumi obično poboljšavaju gospodarsku učinkovitost i pogoduju tržišnom natjecanju jer mogu ograničiti umnožavanje istraživanja i razvoja, potaknuti početno istraživanje i razvoj, potaknuti inovativnost, omogućiti širenje tehnologije i izazvati natjecanje na tržištu proizvoda.

(5) Vjerojatnost da će takvi učinci na povećanje učinkovitosti i pogodovanje tržišnom natjecanju nadmašiti učinke štetne za tržišno natjecanje zbog ograničenja koja su sadržana u sporazumima o prijenosu tehnologije ovisi o stupnju tržišne snage predmetnih poduzetnika te stoga o mjeri u kojoj su ti poduzetnici suočeni s natjecanjem u vidu poduzetnika koji imaju zamjenske tehnologije ili poduzetnika koji proizvode zamjenske proizvode.

(6) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati samo na sporazume o prijenosu tehnologije između davatelja licence i stjecatelja licence. Trebala bi se odnositi na takve sporazume čak i ako su uvjeti propisani za više od jedne razine trgovine, na primjer, tako što obvezuje stjecatelja licence da uspostavi poseban sustav distribucije i tako što specificira obveze koje stjecatelj licence mora ili može nametnuti preprodavateljima proizvoda proizvedenih u

([1]) SL 36, 6.3.1965., str. 533/65, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1965/19/oj.
([2]) Uredba Komisije (EU) br. 316/2014 od 21. ožujka 2014. o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kategorije sporazuma o prijenosu tehnologije (SL L 93, 28.3.2014., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/316/oj).

okviru licence. Međutim, takvi uvjeti i obveze trebaju biti u skladu s važećim pravilima tržišnog natjecanja za sporazume o nabavi i distribuciji, kako je navedeno u Uredbi Komisije (EU) 2022/720 ([3]) i objašnjeno u Smjernicama Komisije o vertikalnim ograničenjima ([4]). Sporazumi o nabavi i distribuciji sklopljeni između stjecatelja licence i kupaca njegovih ugovornih proizvoda ne bi trebali biti izuzeti na temelju ove Uredbe.

(7) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati samo na sporazume kojima davatelj licence dozvoljava stjecatelju licence i/ili njegovom podizvođaču/njegovim podizvođačima korištenje licenciranih prava na tehnologiju za proizvodnju robe ili usluga, po mogućnosti nakon što su stjecatelj licence i/ili njegov podizvođač/njegovi podizvođači proveli daljnje istraživanje i razvoj. Ne bi se trebala primjenjivati na licenciranje u kontekstu sporazuma o istraživanju i razvoju koji su obuhvaćeni Uredbom Komisije (EU) 2023/1066 ([5]) kao ni na licenciranje u kontekstu sporazuma o specijalizaciji koji su obuhvaćeni Uredbom Komisije (EU) 2023/1067 ([6]). Ne bi se trebala primjenjivati ni na sporazume čija je primarna svrha samo preprodaja ili distribucija softvera fizičkim ili digitalnim kanalima jer se takvi sporazumi ne odnose na licenciranje tehnologije u svrhu proizvodnje, nego su sličniji sporazumima o distribuciji.

(8) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati ni na sporazume o uspostavi tehnoloških udruženja, odnosno sporazume o udruživanju tehnologija radi izdavanja licence za njih onima koji su doprinijeli udruženju ili trećim osobama, ni na sporazume kojima se udružene tehnologije licenciraju tim trećim stranama. Ne bi se trebala primjenjivati ni na aranžmane u kojima potencijalni stjecatelji licence za tehnologiju pristaju zajednički pregovarati o uvjetima sporazuma o prijenosu tehnologije (pregovaračke skupine za licenciranje).

(9) Za primjenu članka 101. stavka 3. na temelju uredbe nije potrebno definirati sporazume o prijenosu tehnologije na koje se primjenjuje članak 101. stavak 1. Pri pojedinačnoj ocjeni sporazuma na temelju članka 101. stavka 1. potrebno je voditi računa o nekoliko čimbenika, a posebno o strukturi i dinamici mjerodavnih tržišta tehnologija i proizvoda.

(10) Pogodnost skupnog izuzeća koja je utvrđena ovom Uredbom potrebno je ograničiti na sporazume za koje se s dostatnom sigurnošću može pretpostaviti da ispunjavaju uvjete iz članka 101. stavka 3. Ugovora. Kako bi se ostvarile pogodnosti i ciljevi prijenosa tehnologije ova bi Uredba trebala obuhvaćati ne samo na prijenos tehnologije kao takav nego i druge odredbe sadržane u sporazumima o prijenosu tehnologije ako, i u mjeri u kojoj su, one neposredno povezane s proizvodnjom ili prodajom ugovornih proizvoda.

(11) Za sporazume o prijenosu tehnologije između konkurenata može se pretpostaviti, ako zajednički udjel sudionika sporazuma na mjerodavnim tržištima ne premašuje 20 % i ako sporazumi ne sadržavaju određena stroga ograničenja štetna za tržišno natjecanje, da općenito vode poboljšanju proizvodnje ili distribucije i omogućuju korisnicima pravedan udjel u nastalim pogodnostima.

(12) Za sporazume o prijenosu tehnologije između sudionika koji nisu konkurenti može se pretpostaviti, ako pojedinačni udjel svakog od sudionika sporazuma na mjerodavnim tržištima ne premašuje 30 % i ako sporazumi ne sadržavaju određena stroga ograničenja štetna za tržišno natjecanje, da općenito vode poboljšanju proizvodnje ili distribucije i omogućuju korisnicima pravedan udjel u nastalim pogodnostima.

(13) Za potrebe primjene ove Uredbe, tržišni udjeli na mjerodavnim tržištima tehnologija trebali bi se izračunati na temelju prisutnosti licenciranih prava na tehnologiju na mjerodavnim tržištima proizvoda i zemljopisnim tržištima na kojima se prodaju ugovorni proizvodi, odnosno na temelju prodaje ugovornih proizvoda koje su zajedno proizveli davatelj licence i njegovi stjecatelji licence. Stoga će se za potrebe primjene ove Uredbe smatrati da tehnologije koje još nisu dovele do prodaje ugovornih proizvoda imaju nula tržišnog udjela.

([3]) Uredba Komisije (EU) 2022/720 od 10. svibnja 2022. o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađenih djelovanja (SL L 134, 11.5.2022., str. 4., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/720/oj).

([4]) Komunikacija Komisije – Obavijest Komisije: Smjernice o vertikalnim ograničenjima (SL C 248, 30.6.2022., str. 1.).

([5]) Uredba Komisije (EU) 2023/1066 od 1. lipnja 2023. o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije sporazuma o istraživanju i razvoju (SL L 143, 2.6.2023., str. 9., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1066/oj).

([6]) Uredba Komisije (EU) 2023/1067 od 1. lipnja 2023. o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije sporazuma o specijalizaciji (SL L 143, 2.6.2023., str. 20., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1067/oj).

(14) Odredbe ove Uredbe koje se odnose na primjenu pragova tržišnog udjela ne bi trebale utjecati na izračun tržišnih udjela za ocjenu sporazuma koji nisu obuhvaćeni skupnim izuzećem predviđenim ovom Uredbom. Primjenom ove Uredbe ne dovodi se u pitanje primjena članka 102. Ugovora.

(15) U slučaju premašivanja mjerodavnog praga tržišnog udjela na jednom ili na više tržišta tehnologija ili proizvoda skupno se izuzeće ne bi trebalo primjenjivati na sporazume za predmetna mjerodavna tržišta.

(16) Nije moguće pretpostaviti da su sporazumi o prijenosu tehnologije iznad ovih pragova tržišnog udjela obuhvaćeni člankom 101. stavkom 1. Na primjer, sporazum o isključivoj licenci između poduzetnika koji međusobno nisu konkurenti na tržištu često nije obuhvaćen člankom 101. stavkom 1. Također se ne može pretpostaviti da, iznad tih pragova tržišnog udjela, sporazumi o prijenosu tehnologije obuhvaćeni člankom 101. stavkom 1. neće ispuniti uvjete za izuzeće iz članka 101. stavka 3. Međutim, ne može se pretpostaviti ni da oni obično za posljedicu imaju objektivne prednosti takve vrste i opsega kojima mogu neutralizirati nepovoljne učinke koje su izazvali za tržišno natjecanje.

(17) Ovom Uredbom ne bi se smjeli izuzimati sporazumi o prijenosu tehnologije koji sadržavaju ograničenja koja nisu neophodna za unapređenje proizvodnje ili distribucije. Sporazume o prijenosu tehnologije koji sadržavaju određena stroga ograničenja tržišnoga natjecanja, kao što je utvrđivanje cijena koje se naplaćuju trećim osobama, potrebno je posebno isključiti iz pogodnosti skupnog izuzeća iz ove Uredbe, bez obzira na tržišne udjele predmetnih poduzetnika. Ako sporazum sadržava takva teška ograničenja, cijeli sporazum trebao bi biti isključen iz pogodnosti skupnog izuzeća.

(18) Radi zaštite inicijativa za inovacije i odgovarajuće primjene prava intelektualnoga vlasništva, određena ograničenja potrebno je isključiti iz skupnog izuzeća. Posebno je potrebno isključiti određena povratna ustupanja licenci i klauzule o neosporavanju prava. Ako su takva ograničenja uključena u sporazum o prijenosu tehnologije, samo bi predmetno ograničenje trebalo isključiti iz pogodnosti skupnog izuzeća.

(19) Pragovi tržišnog udjela, neizuzimanje sporazuma o prijenosu tehnologije koji sadrže najteža ograničenja tržišnog natjecanja te isključenje ograničenja u skladu s ovom Uredbom, sve to osigurava da sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće ne dopuste uključenim poduzetnicima uklanjanje natjecatelja u pogledu znatnoga dijela predmetnih proizvoda.

(20) U ovoj bi Uredbi trebalo navesti tipične situacije u kojima se može smatrati primjerenim ukinuti pogodnost izuzeća predviđenog njome, u skladu s člankom 29. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 ([7]).

(21) Kako bi ojačala nadzor nad usporednim mrežama sporazuma o prijenosu tehnologije koje imaju slične ograničavajuće učinke i pokrivaju više od 50 % određenog tržišta, Komisija prema uredbi može proglasiti ovu Uredbu neprimjenjivom na sporazume o prijenosu tehnologije koji sadržavaju određena ograničenja koja se odnose na predmetno tržište te na taj način ponovo uspostaviti potpunu primjenu članka 101. na takve sporazume,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „sporazum” znači sporazum, odluku udruženja poduzetnika ili usklađeno djelovanje;

([7]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora (SL L 1, 4.1.2003., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1/oj).

(b) „prava na tehnologiju” znači znanje i iskustvo te sljedeća prava ili njihovu kombinaciju, uključujući i zahtjeve ili zahtjeve za registraciju tih prava:

i. patente;

ii. korisne modele;

iii. prava na dizajn;

iv. topografije poluvodičkih proizvoda;

v. svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za medicinske proizvode ili druge proizvode za koje je moguće ishoditi takvu svjedodžbu o dodatnoj zaštiti;

vi. svjedodžbe o pravima uzgajivača bilja; i

vii. autorska prava na softver;

(c) „sporazum o prijenosu tehnologije” znači:

i. sporazum o licenciranju prava na tehnologiju koji su sklopila dva poduzetnika kako bi stjecatelj licence i/ili njegov podizvođač/njegovi podizvođači mogli proizvoditi ugovorne proizvode;

ii. ustupanje prava na tehnologiju pri kojem dio rizika u vezi s korištenjem licencirane tehnologije i dalje snosi ustupitelj također se smatra sporazumom o prijenosu tehnologije;

(d) „uzajamni sporazum” znači sporazum o prijenosu tehnologije u kojem dva poduzetnika, u istom ili odvojenim ugovorima, jedan drugome izdaju licencu za pravo na tehnologiju i kada se navedene licence odnose na natjecateljske tehnologije ili se mogu koristiti za proizvodnju natjecateljskih proizvoda;

(e) „neuzajamni sporazum” znači sporazum o prijenosu tehnologije u kojem jedan poduzetnik izdaje drugom poduzetniku licencu za pravo na tehnologiju ili u kojem dva poduzetnika jedan drugome izdaju takvu licencu, ali se te licence ne odnose na natjecateljske tehnologije i ne mogu se koristiti za proizvodnju natjecateljskih proizvoda;

(f) „proizvod” znači roba ili usluge, uključujući polugotovu robu i usluge i gotovu robu i usluge;

(g) „ugovorni proizvod” znači proizvod izrađen, posredno ili neposredno, na temelju licenciranih prava na tehnologiju;

(h) „prava intelektualnog vlasništva” uključuju prava industrijskog vlasništva, a posebno patente i robne žigove, autorsko pravo i srodna prava;

(i) „znanje i iskustvo” znači skup praktičnih podataka koji je nastao kao rezultat iskustva i ispitivanja i koji je:

i. tajan, odnosno nije opće poznat ili lako dostupan;

ii. značajan, odnosno važan i koristan za proizvodnju ugovornih proizvoda; i

iii. prepoznatljiv, odnosno opisan na dovoljno opširan način kako bi bilo moguće provjeriti ispunjava li kriterije tajnosti i značajnosti;

(j) „mjerodavno tržište proizvoda” znači tržište ugovornih proizvoda i njihovih zamjenskih proizvoda, tj. svih onih proizvoda koje kupac smatra zamjenjivima ili nadomjestivima zbog karakteristika proizvoda, njihove cijene i namjene;

(k) „mjerodavno tržište tehnologije” znači tržište za licencirana prava na tehnologiju i njihove zamjene, tj. sva ona prava na tehnologije koje stjecatelj licence smatra zamjenjivima ili nadomjestivima zbog karakteristika prava na tehnologije, licencijskih naknada koje se plaćaju za ta prava i njihove namjene;

(l) „mjerodavno zemljopisno tržište” znači područje na kojemu su dotični poduzetnici uključeni u ponudu i potražnju proizvoda ili licenciranje prava na tehnologije, na kojem su uvjeti tržišnog natjecanja dovoljno ujednačeni i koje se može razlikovati od susjednih područja jer su uvjeti tržišnog natjecanja znatno različiti u tim područjima;

(m) „mjerodavno tržište” znači kombinaciju mjerodavnog tržišta proizvoda ili mjerodavnog tržišta tehnologije s mjerodavnim zemljopisnim tržištem;

(n) „konkurentski poduzetnici” su poduzetnici koji se natječu na mjerodavnom tržištu, odnosno:

i. konkurentski poduzetnici na mjerodavnom tržištu na kojem se licenciraju prava na tehnologije, koji izdaju licence za natjecateljska prava na tehnologije (stvarni konkurenti na mjerodavnom tržištu);

ii. konkurentski poduzetnici na mjerodavnom tržištu na kojem se prodaju ugovorni proizvodi, odnosno oni koji bi, u slučaju kad ne postoji sporazum o prijenosu tehnologije, istodobno bili aktivni na mjerodavnim tržištima na kojima se prodaju ugovorni proizvodi (stvarni natjecatelji na mjerodavnom tržištu) ili koji bi, u slučaju kad ne postoji sporazum o prijenosu tehnologije, na realnoj, a ne samo na teoretskoj osnovi, mogli izvršiti potrebna dodatna ulaganja ili uz druge potrebne troškove ući na mjerodavna tržišta u razdoblju koje je dovoljno kratko da se nametne konkurentski pritisak na poduzetnike koji su već aktivni na mjerodavnom tržištu (potencijalni konkurenti na mjerodavnom tržištu);

(o) „selektivni sustav distribucije” znači sustav distribucije u kojem se davatelj licence obvezuje, posredno ili neposredno, izdati licencu za proizvodnju ugovornih proizvoda samo stjecateljima licence odabranim na temelju posebnih kriterija, a ti se stjecatelji licence obvezuju da neće prodavati ugovorne proizvode neovlaštenim distributerima na području koje je davatelj licence odredio za primjenu tog sustava;

(p) „isključiva licenca” znači licencu prema kojoj samom stjecatelju licence nije dopušteno proizvoditi na temelju licenciranih prava na tehnologiju i nije mu dopušteno licenciranje licenciranih prava na tehnologiju trećim osobama, općenito ili za neku specifičnu namjenu ili na određenom području;

(q) „isključivo dodijeljeno područje” znači područje na kojem je samo jednom poduzetniku dozvoljena proizvodnja ugovornih proizvoda, ne dovodeći u pitanje mogućnost da se na istom području dozvoli drugom stjecatelju licence proizvodnju ugovornih proizvoda samo za određenog korisnika, kada se druga licenca izdaje s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog korisnika;

(r) „isključivo dodijeljena skupina korisnika” znači skupinu korisnika za koju je samo jednom sudioniku sporazuma o prijenosu tehnologije dopuštena aktivna prodaja ugovornih proizvoda proizvedenih primjenom licencirane tehnologije;

(s) „aktivna prodaja” znači aktivno kontaktiranje s klijentima posjetima, pismima, e-poštom, pozivima ili drugim sredstvima izravne komunikacije ili ciljanim oglašavanjem i promidžbom na internetu i izvan njega, na primjer putem tiskanih ili digitalnih medija, uključujući internetske medije, usluge usporedbe cijena ili oglašavanje na tražilicama usmjereno na klijente na određenim područjima ili skupine klijenata, upravljanje internetskim stranicama s vršnom domenom koja odgovara određenim područjima ili ponuda jezika na internetskim stranicama koji se obično upotrebljavaju na određenim područjima, pri čemu se takvi jezici razlikuju od onih koji se obično upotrebljavaju na području na kojem kupac ima poslovni nastan;

(t) „pasivna prodaja” znači prodaja ostvarena kao odgovor na samoinicijativne zahtjeve pojedinačnih klijenata, uključujući isporuku robe ili usluga klijentu, bez oglašavanja koje je aktivno usmjereno na određenog klijenta, skupinu klijenata ili područje, uključujući prodaju koja proizlazi iz sudjelovanja u postupcima javne nabave ili podnošenja ponuda za privatne pozive na nadmetanje.

2. Za potrebe ove Uredbe izrazi „poduzetnik”, „davatelj licence” i „stjecatelj licence” uključuju odgovarajuće povezane poduzetnike.

„Povezani poduzetnici” znači:

(a) poduzetnici u kojima sudionik sporazuma o prijenosu tehnologije izravno ili neizravno ima jedno ili više sljedećih prava ili ovlasti:

i. ovlast korištenja više od polovice glasačkih prava;

ii. ovlast imenovanja više od polovice članova nadzornog odbora, uprave, odnosno odgovarajućih tijela koja zakonski zastupaju poduzetnika;

iii. pravo upravljanja poslovanjem poduzetnika;

(b) poduzetnici koji izravno ili neizravno nad sudionikom sporazuma o prijenosu tehnologije imaju jedno ili više prava ili ovlasti iz točke (a);

(c) poduzetnici u kojima poduzetnik iz točke (b) izravno ili neizravno ima jedno ili više prava ili ovlasti iz točke (a);

(d) poduzetnici kojima sudionik sporazuma o prijenosu tehnologije zajedno s jednim ili više poduzetnika iz točaka (a), (b) ili (c), odnosno u kojima dva ili više tih poduzetnika zajednički imaju jedno ili više prava ili ovlasti iz točke (a);

(e) poduzetnici u kojima jedno ili više prava ili ovlasti iz točke (a) zajednički drže:

i. sudionici sporazuma o prijenosu tehnologije ili njihovi povezani poduzetnici iz točaka (a) do (d); ili

ii. jedan ili više sudionika sporazuma o prijenosu tehnologije odnosno jedan ili više njihovih povezanih poduzetnika navedenih u točkama (a) do (d) i jedna ili više trećih osoba.

Članak 2.

Izuzeće

1. Na temelju članka 101. stavka 3. Ugovora i u skladu s odredbama ove Uredbe, članak 101. stavak 1. Ugovora ne primjenjuje se na sporazume o prijenosu tehnologije.

2. Izuzeće iz stavka 1. primjenjuje se ako sporazumi o prijenosu tehnologije sadržavaju ograničenja tržišnog natjecanja koja su obuhvaćena člankom 101. stavkom 1. Izuzeće se primjenjuje sve dok licencirana prava na tehnologiju nisu istekla, postala nevažeća ili proglašena nevaljanima ili, u slučaju znanja i iskustva, sve dok znanje i iskustvo predstavljaju tajnu. Međutim, ako znanje i iskustvo postanu opće poznati kao rezultat aktivnosti stjecatelja licence, izuzeće se primjenjuje za vrijeme trajanja sporazuma.

3. Izuzeće iz stavka 1. primjenjuje se i na odredbe sporazuma o prijenosu tehnologije koje se odnose na nabavu proizvoda od strane stjecatelja licence odnosno odredbe koje se odnose na licenciranje ili na ustupanje drugih prava intelektualnog vlasništva ili znanja i iskustva stjecatelju licence ako, i u mjeri u kojoj su, one neposredno povezane s proizvodnjom ili prodajom ugovornih proizvoda.

Članak 3.

Pragovi tržišnog udjela

1. Ako su poduzetnici koji su sudionici sporazuma konkurentski poduzetnici, izuzeće iz članka 2. primjenjuje se pod uvjetom da zajednički tržišni udjel sudionika ne premašuje 20 % na bilo kojem mjerodavnom tržištu.

2. Ako poduzetnici koji su sudionici sporazuma nisu konkurentski poduzetnici, izuzeće iz članka 2. primjenjuje se pod uvjetom da tržišni udjel ni jednog od sudionika ne premašuje 30 % na bilo kojem mjerodavnom tržištu.

Članak 4.

Apsolutno zabranjena ograničenja

1. Ako su poduzetnici koji su sudionici sporazuma konkurentski poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ne primjenjuje se na sporazume koji, neposredno ili posredno, samostalno ili u kombinaciji s ostalim čimbenicima nad kojima sudionici sporazuma imaju kontrolu, za cilj imaju:

(a) ograničavanje sudionika u njegovoj mogućnosti da određuje cijene svojih proizvoda kada ih prodaje trećim osobama;

(b) ograničavanje proizvodnje, osim ako je riječ o ograničavanju proizvodnje ugovornih proizvoda koje je nametnuto stjecatelju licence neuzajamnim sporazumom ili je uzajamnim sporazumom nametnuto samo jednom od stjecatelja licence;

(c) podjelu tržišta ili korisnika, osim:

i. obvezivanja davatelja licence i/ili stjecatelja licence, na osnovi neuzajamnog sporazuma, da ne proizvodi pomoću licenciranih prava na tehnologiju unutar isključivo dodijeljenog područja rezerviranog za drugog sudionika i/ili da ne prodaje ugovorne proizvode, aktivno i/ili pasivno, na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini korisnika, koji su rezervirani za drugog sudionika;

ii. ograničavanja, na temelju neuzajamnog sporazuma, stjecatelja licence u aktivnoj prodaji ugovornih proizvoda na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini korisnika, koje je davatelj licence dodijelio drugom stjecatelju licence, pod uvjetom da ovaj posljednji nije bio konkurentski poduzetnik davatelja licence u trenutku sklapanja njegove vlastite licence;

iii. obvezivanja stjecatelja licence da proizvodi ugovorne proizvode samo za vlastitu uporabu, pod uvjetom da stjecatelj licence ugovorne proizvode ugradi u vlastite proizvode, da nije ograničen u pogledu aktivne i pasivne prodaje ugovornih proizvoda kao rezervnih dijelova za vlastite proizvode;

iv. obvezivanja stjecatelja licence, na temelju neuzajamnog sporazuma, da proizvodi ugovorne proizvode samo za određenog korisnika, kada se licenca izdaje s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog korisnika;

(d) ograničavanje stjecatelja licence u mogućnosti da koristi vlastita prava na tehnologiju ili ograničavanje bilo kojega sudionika sporazuma u mogućnosti da provodi istraživanja i razvoj, osim ako je posljednje ograničenje neophodno kako bi se spriječilo otkrivanje licenciranoga znanja i iskustva trećim osobama.

2. Ako poduzetnici koji su sudionici sporazuma nisu konkurentski poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ne primjenjuje se na sporazume koji, neposredno ili posredno, samostalno ili u kombinaciji s ostalim čimbenicima nad kojima sudionici sporazuma imaju kontrolu, za cilj imaju:

(a) ograničavanje sudionika u njegovoj mogućnosti da određuje cijene svojih proizvoda kada ih prodaje trećim osobama, ne dovodeći u pitanje mogućnost nametanja najviše prodajne cijene ili preporuke u vezi s prodajnom cijenom, pod uvjetom da rezultat toga nije fiksna ili najniža prodajna cijena nastala zbog pritiska ili ponuđenog poticaja bilo kojeg od sudionika sporazuma;

(b) ograničavanje područja ili ograničavanje kupaca kojima stjecatelj licence može pasivno prodavati ugovorni proizvod osim:

i. ograničavanje pasivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini korisnika, koji su rezervirani za davatelja licence;

ii. obvezivanje proizvodnje ugovornih proizvoda samo za vlastitu uporabu, pod uvjetom da stjecatelj licence ugovorne proizvode ugradi u vlastite proizvode, da nije ograničen u pogledu aktivne i pasivne prodaje ugovornih proizvoda kao rezervnih dijelova za vlastite proizvode;

iii. obvezivanje na proizvodnju ugovornih proizvoda samo za određenog korisnika, kada se licenca izdaje s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog korisnika;

iv. ograničavanje prodaje krajnjim korisnicima od strane stjecatelja licence koji djeluje na razini veleprodaje;

v. ograničavanje prodaje neovlaštenim distributerima koji se nalaze na području na kojem davatelj licencije upravlja sustavom selektivne distribucije za ugovorne proizvode;

(c) ograničavanje aktivne ili pasivne prodaje krajnjim korisnicima od strane stjecatelja licence koji je član sustava selektivne distribucije i koji djeluje na razini maloprodaje, ne dovodeći u pitanje mogućnost zabrane članu sustava da djeluje izvan ovlaštenog poslovnog nastana.

3. Ako u trenutku sklapanja sporazuma poduzetnici sudionici sporazuma nisu konkurentski poduzetnici, ali naknadno postanu konkurentski poduzetnici, tijekom cijelog trajanja sporazuma primjenjuje se stavak 2. ovog članka, a ne stavak 1. ovog članka, osim ako je sporazum naknadno bitno izmijenjen. Bitna izmjena uključuje sklapanje novog sporazuma o prijenosu tehnologije između sudionika, pri čemu se taj sporazum odnosi na natjecateljska prava na tehnologije.

Članak 5.

Isključena ograničenja

1. Izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ne primjenjuje se ni na jednu od sljedećih obveza sadržanih u sporazumima o prijenosu tehnologije:

(a) svaku neposrednu ili posrednu obvezu stjecatelja licence da davatelju licence ili trećoj osobi koju je imenovao davatelj licence izda isključivu licencu ili dodijeli prava, u cijelosti ili djelomično, za vlastita poboljšanja ili vlastite nove primjene licencirane tehnologije;

(b) svaku neposrednu ili posrednu obvezu sudionika da ne osporava valjanost prava intelektualnoga vlasništva koje drugi sudionik ima u Uniji, ne dovodeći u pitanje mogućnost, u slučaju isključive licence, raskida sporazuma o prijenosu tehnologije u slučaju da stjecatelj licence osporava valjanost bilo kojeg licenciranog prava na tehnologiju.

2. Ako poduzetnici sudionici sporazuma nisu konkurentski poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ne primjenjuje se ni na jednu neposrednu ili posrednu obvezu kojom se ograničava sposobnost stjecatelja licence da koristi vlastita prava na tehnologiju ili kojom se ograničava sposobnost bilo kojeg sudionika sporazuma da provodi istraživanje i razvoj, osim ako je posljednje ograničenje neizbježno kako bi se spriječilo otkrivanje licenciranoga znanja i iskustva trećim osobama.

Članak 6.

Ukidanje u pojedinim slučajevima

1. Komisija može ukinuti pogodnost iz ove Uredbe na temelju članka 29. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1/2003 ako u bilo kojem specifičnom slučaju utvrdi da sporazum o prijenosu tehnologije na koji se primjenjuje izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ipak ostvaruje učinke koji nisu u skladu s člankom 101. stavkom 3. Ugovora, a posebno:

(a) ako je tehnologijama trećih osoba ograničen pristup tržištu, na primjer zbog kumulativnog učinka usporednih mreža sličnih ograničavajućih sporazuma na temelju kojih je stjecateljima licence zabranjeno koristiti tehnologije trećih osoba;

(b) ako je potencijalnim stjecateljima licence ograničen pristup tržištu, na primjer zbog kumulativnog učinka paralelnih mreža sličnih ograničavajućih sporazuma na temelju kojih je davateljima licence zabranjeno izdavanje licence drugim stjecateljima licence ili zbog toga što je jedini vlasnik tehnologije koji izdaje licence za mjerodavna prava na tehnologiju sklopio isključivu licencu sa stjecateljem licence koji je već aktivan na tržištu proizvoda na temelju zamjenjivih prava na tehnologiju.

2. Ako u bilo kojem specifičnom slučaju sporazum o prijenosu tehnologije na koji se primjenjuje izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ostvaruje učinke koji nisu u skladu s člankom 101. stavkom 3. Ugovora na državnom području ili dijelu područja države članice koje ima sva svojstva izdvojenog zemljopisnog tržišta, tijelo te države članice nadležno za tržišno natjecanje može ukinuti pogodnost iz ove Uredbe na temelju članka 29. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1/2003 za navedeno područje, pod jednakim okolnostima kao što su okolnosti iz stavka 1. ovog članka.

Članak 7.

Neprimjenjivanje ove Uredbe

1. Ako paralelne mreže sličnih sporazuma o prijenosu tehnologije pokrivaju više od 50 % mjerodavnog tržišta, na temelju članka 1.a Uredbe br. 19/65/EEZ Komisija može uredbom proglasiti da se ova Uredba ne primjenjuje na sporazume o prijenosu tehnologije koji sadržavaju određena ograničenja koja se odnose na to tržište.

2. Uredba na temelju stavka 1. ovog članka počinje se primjenjivati najranije šest mjeseci nakon njezinog donošenja.

Članak 8.

Primjena pragova tržišnog udjela

Za potrebe primjene pragova tržišnog udjela utvrđenih u članku 3. primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) tržišni udjel izračunava se na temelju vrijednosti prihoda od prodaje na tržištu; ako podaci o vrijednosti prodaje na tržištu nisu dostupni, za utvrđivanje tržišnog udjela predmetnog poduzetnika mogu se koristiti procjene na osnovi pouzdanih podataka o tržištu, uključujući opseg prodaje na tržištu;

(b) tržišni udjel izračunava se na temelju podataka koji se odnose na prethodnu kalendarsku godinu; ako prethodna kalendarska godina nije reprezentativna za položaj sudionika na mjerodavnom tržištu ili tržištima, tržišni udio izračunava se kao prosjek tržišnih udjela sudionika iz 3 prethodne kalendarske godine;

(c) tržišni udjel koji drže poduzetnici navedeni u članku 1. stavku 2. drugom podstavku točki (e) jednako se dijeli na svakog poduzetnika koji ima prava ili ovlasti navedene u članku 1. stavku 2. drugom podstavku točki (a);

(d) tržišni udjel sudionika aktivnog na mjerodavnom tržištu tehnologije izračunava se na temelju prisutnosti prava na tehnologiju tog sudionika na mjerodavnim tržištima (odnosno tržištima proizvoda i zemljopisnim tržištima) na kojima se ugovorni proizvodi prodaju, odnosno na temelju zajedničke prodaje tog sudionika i njegovih stjecatelji licence proizvoda koji sadržavaju licencirana prava na tehnologiju tog sudionika;

(e) ako se tržišni udjel iz članka 3. stavka 1. ili 2. koji u početku ne iznosi više od 20 %, odnosno 30 % naknadno poveća iznad navedenih razina, izuzeće iz članka 2. ove Uredbe nastavlja se primjenjivati u razdoblju od tri uzastopne kalendarske godine nakon godine u kojoj je po prvi puta premašen prag od 20 % ili prag od 30 %.

Članak 9.

Odnos prema ostalim uredbama o skupnom izuzeću

Ova se Uredba ne primjenjuje na sporazume o licenciranju obuhvaćene Uredbom (EU) 2023/1066 koja se primjenjuje na određene kategorije sporazuma o istraživanju i razvoju ili Uredbom (EU) 2023/1067 koja se primjenjuje na određene kategorije sporazuma o specijalizaciji.

Članak 10.

Prijelazno razdoblje

Zabrana utvrđena u članku 101. stavku 1. Ugovora ne primjenjuje se od 1. svibnja 2026. do 30. travnja 2027. na sporazume koji su već na snazi 30. travnja 2026., a koji ne ispunjavaju uvjete za izuzeće iz ove Uredbe, ali imaju na dan 30. travnja 2026. ispunjene uvjete za izuzeće iz Uredbe (EU) br. 316/2014.

Članak 11.

Razdoblje valjanosti

Ova Uredba stupa na snagu 1. svibnja 2026.

Prestaje važiti 30. travnja 2038.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. travnja 2026.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN